l a k o: ako su navedene stvari male krađe ili štete, redovno su laki grijeh. I male stvari u krađi mogu postati teški grijeh, ako se njima prouzroči velika šteta.

O osmu se zapovijed B. može ogriješiti:

t e š k o: lažnim svjedočenjem na bližnjega — klevetom u velikoj stvari — ogovaranjem, kojim se bližnjemu nanosi velika šteta — krivim suđenjem i potvaranjem u velikoj mjeri — vrijeđanjem i pogrđivanjem u velikoj mjeri — kršenjem obećanja i zadane riječi u velikoj stvari.

l a k o: laž je sama po sebi laki grijeh. I ostale su navedene stvari laki grijesi, ako su u maloj mjeri učinjene.

O crkvene se zapovijedi t e š k o ogrješuje:

tko mrsi ili ne posti u određene dane. (Zakon posta i nemrsa vidi na početku molitvenika!)

Tko zanemari uskrsnu sv. pričest i godišnju sv. ispovijed;

tko primi sv. pričest bez propisanog euharistijskog posta,

tko kod ispovjedaonice prisluškuje tuđe grijehe i drugima ih pripovijeda,

tko čita zabranjene knjige bez dozvole biskupa,

tko pripada zabranjenom društvu,

tko hvali spaljivanje mrtvaca.

L a k i j e g r i j e h, ako je sve to u manjoj mjeri.

Pridržani grijesi

Neke teške vanjske grijehe Crkva posebno kazni izopćenjem iz zajednice vjernika, koje je pridržano ili biskupu ili Sv. Ocu. Radi toga su izopćenja i dotični grijesi pridržani, jer izopćeni ne može dobiti oproštenje tih grijeha, dok mu kazna izopćenja nije oproštena. — Neznanje te kazne — ako nije posve hotimično — ispričava dotičnoga od izopćenja, a onda ni grijesi nisu pridržani.

Snagom crkvenog zakona biskupu su pridržani (radi kazne izopćenja) ovi grijesi: sklapanje braka pred nekatoličkim dušobrižnikom, pristanak na odgajanje djece izvan katol. Crkve, zlostavljanje duhovnika i redovnika i izvršenje pobačaja. — Biskup može sebi pridržati još koji drugi teški grijeh.

Sv. su Ocu pridržani grijesi (radi kazne izopćenja): Obeščašćenje svetih čestica (hostija), tj. bacanje ili upotrebljavanje u zle svrhe; otpad od vjere; podupiranje i širenje krivovjerja; izdavanje knjiga, koje promiču krivovjerje i otpad od vjere; zlostavljanje biskupa; povlačenje na svjetovni sud biskupa ili prelata bez dopuštenja Sv. Stolice; povreda stroge redovničke klauzure; otimačina crkvenih dobara; sudjelovanje u dvoboju.

Zabranjene knjige.

Radi loših posljedica, koje mogu prouzrokovati knjige pisane protiv vjere i ćudoređa, Crkva brani čitati takve knjige. Popis takvih knjiga zove se I n d e k s.

Evo nekih pisaca, kojih su knjige na indeksu:

Balzac: sva ljubavna djela, — **D'Annunzio:** gotovo sva djela, — **Dumas** stariji: sve, osim Grof Monte Kristo, — **Dumas mlađi:** sve, — **Flaubert:** Madame Bovary i Salambo, — **Fogazzaro:** Svetac i Leila, — **Anatole France:** sve,

— **Heine:** četiri zbirke pjesama, — **V. Hugo:** Notre dame i Bijednici, — **La Fontaine:** Contes et nouvelles en vers, — **Lamartine:** Jocelin, épisode, Souveniers, impressions pensées et paysages pendant un voyage en Orient, La chute d'un ange, — **Maeterlinck:** sva djela; — **Mantegazza:** sva djela, — **George Sand:** sve, osim La mare au diable i La petie fadette, — **Stendhal:** sve, — **Da Verona:** sve, — **Zola:** sve, osim La rêve, — **Bergson:** tri filozofska djela, — **R. Descartes:** većina djela, ipak se neki odlomci mogu čitati, — **T. Hobbes:** sve, — **Kant:** Kritika čistog razuma, — **B. Pascal:** Pensées, kojima je Voltaire napisao komentar, — **J. Rousseau:** Emile, Du contract sociale, Julia, — **Renan E.:** Život Kristov i ostala djela, — **P. Sabatier:** Život sv. Franje Asiskog, — **Voltaire:** sva djela, — **Strauss:** Život Isusov, kritički obrađen. — Isto tako i sva nekatolička izdanja Sv. Pisma.

Ako ova navedena djela čitaš bez dozvole biskupa, a znaš, da su na Indeksu: t e š k o g r i j e š i š!

Član TR može ispitati svoju savjest još i obzirom na svoje redovničke dužnosti uvaživši tumačenje Pravila (Pogl. III. § 5.)

Pokajanje

O Isuse moj, neizmjerna dobroto! Pun stida priznajem, da sam ja onaj nevrijedni, okrutni, rasipni sin, koji tvojoj neizmjernoj očinskoj ljubavi uzvraćam samo crnu nezahvalnost i skrajnju okrutnost. O nesretna

mene! Kako sam mogao pristati na grijeh i time obnoviti tvoje gorke boli i rane? Ta bio sam dužan radije tisuću puta umrijeti, nego li tvoja dobročinstva zlorabiti i tebe uvrijediti. Ah, tko će dati mojim očima krvave suze, da neprestano oplakujem svoje grijehe, kojima sam uvrijedio tvoju očinsku dobrotu?

Ti znadeš, o moj Isuse, da sada iz svega srca iskreno mrzim i osuđujem sve grijehe cijeloga svoga života, a osobito ove. . . Od svega srca mi je žao, što sam toliko puta i tako teško sagriješio protiv tebe. O, kad bih mogao krvlju svojom i žrtvom života svoga izbrisati grijehe, koje sam počinio! Što god ti se u mome srcu ne sviđa, to sve mrzim i svega se toga za vazda odričem radi tebe, Isuse moj, neizmjerna dobroto i ljubavi, koga hoću da ljubim nad sve stvorove. Isuse, milosrdni Samaritanče, oprosti meni nevoljnom grješniku. Operi krvlju svojom svu krivicu moju, nemoj prezreti srce skrušeno i ponizno.

Po Mariji Majci tvojoj, koja je utočište grješnikâ, po onim svetim ranama, koje ti je na Križu zadala ljubav prema meni, molim te i zaklinjem, ukloni grijehe iz srca moga, da u buduće ti jedini u njemu kraljuješ. Daj, o Bože srca moga, da